

Korjausavustus 2018

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen

HAKUOHJE

Sisällys

1	Avustuksen tarkoitus	4
2	Avustuksen saamiselle asetetut edellytykset	4
2.1	Avustuksen hakija ja hakijan vaihtuminen hakuvaiheessa	4
2.1.1	Muutokset hakijaruokakunnan tilanteessa	4
2.2	Ikä	5
2.3	Vammaisuus	5
2.3.1	Työkyvyttömyyseläkkeen saajat	5
2.4	Tulot	6
2.5	Varallisuus	8
2.5.1	Omaisuuksien luovutus	9
2.6	Asuinrakennuksen käyttö	9
2.7	Muu korjaukseen myönnettävä julkinen tuki	9
2.8	Omistussuhde	9
2.9	Asunto-osakkeen omistaja	10
2.9.1	Taloyhtiön korjauksiin liittyvät osakkaan korjaustoimenpiteet	10
2.9.2	Esteettömyyttä parantavat korjaustoimenpiteet	10
2.10	Töiden aloitusajankohta, aloituslupa	10
3	Avustuksen hakeminen	11
3.1	Salassa pidettävien ja arkaluontoisten asiakirjojen lähettäminen	11
3.2	Avustuksen hakeminen verkkoasioinnin kautta	12
3.3	Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojen tarjoama maksuton palvelu	12
4	Avustuksen määrä	12
3.4	Erityiset syyt korotettuun korjausavustuksen määrään	12
4.2	Kotitalousvähennyksen vaikutus avustuksen määrään	13
5	Esimerkkejä korjaustoimenpiteistä	13
5.1	Korjaustoimenpide, johon on saatu päätös	14
5.2	Esteettömyys	14
5.3	Ilmalämpöpumppu	14
5.4	Keittiökalusteet ja valaistus	14
5.5	Kodinkoneet	14
5.6	Kosteusvaurion synnyttämät sisäilmaongelmat	14
5.7	Lisäeristäminen	14
5.8	Lisätilan rakentaminen	15
5.9	Lämmitysmuodon muutos	15
5.10	Peseytymistilat	15
5.11	Vesikaton uusiminen	15
5.12	Vesiosuuskuntaan ja kunnan jätevesiviemäriin liittyminen	15
5.13	Koko talon ja huonossa kunnossa ostetun talon remontointi	16
5.14	Vuosikorjausluoteiset korjaustoimenpiteet	16
6	Hyväksyttävät kustannukset ja niiden osoittaminen	16
6.1	Toimenpiteen kustannusten rahoitus	17

7 Hakemuksen liitteet.....	17
7.1 Hakemuksen pääasialliset liitteet.....	17
7.2 Muut mahdollisesti hakemukseen tarvittavat liitteet.....	20
8 Muutoksen hakeminen päätökseen.....	22
9 Avustuksen maksaminen	23
10 Asunnon käyttörajoitus	23
11 Lisätiedot ja hakemuksen postitusosoite	24
11.1 Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojien yhteystiedot	24
Liitteet	
Liite 1.....	25
Liite 2.....	26

Tässä ohjeessa kerrotaan ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjausavustusten hakemisesta, myöntöedellytyksistä ja maksatuksesta.

Yhteisöille myönnettävistä jälkiasennushissin rakentamisen avustamisesta ja esteettömyysavustuksesta on erillinen ohje.

1 AVUSTUKSEN TARKOITUS

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjausavustuksen tarkoitus on parantaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia kotona asumiseen. Asuminen kotona edellyttää, että asunto on esteetön ja sellaisessa kunnossa, että asuminen siellä on terveellistä ja turvallista huomioon ottaen asukkaan voimavarat.

Avustusten myöntämisessä sovelletaan lakia asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista ([1087/2016](#)), valtioneuvoston asetusta asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista ([1373/2016](#)) sekä valtionavustuslakia ([688/2001](#)).

2 AVUSTUKSEN SAAMISELLE ASETETUT EDELLYTYKSET

Avustuksen saamiselle on asetettu tiettyjä edellytyksiä, joiden tulee täytyä, jotta avustusta voidaan myöntää. Alla on esitetty tarkemmin avustuksen saamiselle asetettuja vaatimuksia.

2.1 Avustuksen hakija ja hakijan vaihtuminen hakuvaiheessa

- Avustuksen saajan on **aina** oltava avustuksen hakijana ja kaikkien kustannusten (laskut, kuitit) on kohdistuttava avustuksen saajaan.
- Avustuksen saajana voi olla ainoastaan yksi henkilö, ei esim. aviopuolisot.
- Yhteisö ei voi olla avustuksen hakijana.
- **Asiamiestä käytettäessä** on huomioitava asiamiehen mahdollinen esteellisyys toimia hakijan asiamiehenä (esim. korjauksen suorittaja).

Jos avustushakemus halutaan siirtää esim. leskelle avustuksen hakijan kuolemantapauksessa, lesken on tehtävä uusi hakemus. Liitteitä ei kuitenkaan tarvitse erikseen toimittaa, ellei ARA pyydä erikseen selvitystä esim. perinnön jaosta.

2.1.1 Muutokset hakijaruokakunnan tilanteessa

Valtionavustuslain mukaan avustuksen hakijan/saajan on viipymättä ilmoitettava ARA:lle muuttuneista olosuhteista hakijaruokakunnan tilanteessa tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

2.2 Ikä

Avustus voidaan myöntää **65 vuotta täyttäneelle henkilölle tai ruokakunnan jäsenelle**, jos ruokakuntaan kuuluu vähintään yksi 65 vuotta täyttänyt henkilö. Hakijan tai ruokakuntaan kuuluvan on oltava 65 vuotta täyttänyt ARAn päätöksentekoaikana.

2.3 Vammaisuus

Avustus voidaan myöntää vammaiselle, jolla vamman tai sairauden vuoksi on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista tai hakijalle, jonka ruokakunnassa asuu vammaisen henkilö. **Avustuksen myöntämiselle vammaiselle henkilölle ei ole ikärajaa.**

Vammaisen henkilön on ennen ARAn avustuksen hakemista haettava kunnalta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (*lyhyesti vammaispalvelulain, 380/1987*) mukaista avustusta, jos korjattava toimenpide liittyy vammaan tai sairauteen. Jos avustushakija on vaikeavammaisen, hän saa rahoituksen asunnon korjaustöihin em. vammaispalvelulain perusteella eikä tällaisia korjaustoimenpiteitä voi avustaa korjausavustuslain perusteella. Vammaispalvelulain perusteella korjattavia toimenpiteitä eivät esim. ole kattoremontti ja käyttövesiputkiston uusiminen, joten tämän kaltaisiin korjauksiin ei tarvitse hakea kunnan päätöstä.

Avustushakemuksen liitteessä annetaan selvitys vammaisuudesta sekä siitä, että kunta on antanut hylkäävän päätöksen hakijalle vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaiseen korvaukseen.

Vammaisuuden perusteella järjestettävät palvelut on tarkemmin selvitetty vammaispalvelulain 9 §:ssä seuraavasti:

”Vammaiselle henkilölle korvataan hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisesti kokonaan tai osittain kustannukset, jotka hänelle aiheutuvat tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisista tukitoimista sekä ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän vaatetuksen ja erityisravinnon hankkimisesta. Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista korvataan puolet. Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehdyt vamman edellyttämät välttämättömät muutostyöt korvataan kuitenkin kokonaan.”

Vammaispalvelulain mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

2.3.1 Työkyvyttömyyseläkkeen saajat

Työkyvyttömyyseläke ei suoraan merkitse sitä, että henkilö on vammaisen, vaan vammaisuudelta edellytetään asetuksen määritelmää: *”henkilö, jolla vamman tai sairauden vuoksi on **pitkäaikaisesti** erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.”*

Työkyvyttömyyseläkkeellä oleva voi olla oikeutettu vammaisuuden perusteella avustukseen, jos hänellä on em. asetuksen mukaisesti vaikeuksia selviytyä tavanomaisista elämän toiminnoista. Vammaisuus pitää pystyä osoittamaan hakemusasiakirjoissa.

2.4 Tulot

Avustuksensaajan, sekä ikääntyneen että vammaisen ja hänen ruokakuntansa on oltava tulojensa ja varallisuutensa vuoksi kokonaisuutena arvioiden sellaisessa asemassa, että avustuksen myöntäminen on tarpeen korjaustoimenpiteiden toteuttamiseksi. **Tulojen- ja varallisuuden arviointia varten hakemukseen liitetään kaikkien hakijaruokakuntaan kuuluvien tulo- ja varallisuustodistukset.**

Tuloarvioinnissa käytetään vuositason keskiarvoa. Korjausavustusasetuksen ([1373/2016](#)) 4 §:n tulorajat ovat seuraavat:

Henkilöluku	1	2	3	4
Tulot (brutto) €/kk	1 760	2 940	3 920	4 995

Yli 4 henkilön ruokakunnissa tulojen enimmäismäärää korotetaan 875 €/lisähenkilö

Veteraaneilla ja veteraanin leskillä ovat korotetut tulorajat:

Henkilöluku	1	2	3	4
Tulot (brutto) €/kk	2 290	3 820	5 100	6 500

Yli 4 henkilön ruokakunnissa tulojen enimmäismäärää korotetaan 875 €/lisähenkilö

Tuloiksi ei lasketa yleisen asumistukilain ([938/2014](#)) 15 §:n (*asetus alla*) mukaisia tuloja. Tällaisia tuloja ovat esimerkiksi seuraavat:

- lapsilisä ([796/1992](#))
- äitiysavustus (rahana maksettu tuki, joka korvaa äitiyspakkauksen, [477/1993](#))
- alle 16-vuotiaan vammaistuki ([570/2007](#))
- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki ([570/2007](#))
- eläkettä saavan hoitotuki (ja hoitotuen osana maksettava veteraanilisä) ([570/2007](#))
- sotilasavustus ([781/1993](#))
- rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä ([119/1977](#))

- opintolaina ja opintorahan huoltajakorotus
- toimeentulotuki ([1412/1997](#))
- ylläpitokorvaukset ja kulukorvaukset (esim. matkarahat näkyvät päätöksissä eriteltyinä etuuksista, 566/2005))
- apurahat ja avustukset, kun ne eivät liity toimeentulon turvaamiseen
- lapseneläke
- sotilasvammalain mukaiset korvaukset (404/1948)
- vian, vamman tai haitan perusteella maksettavat korvaukset
- kansaneläkkeen lapsikorotus ([568/2007](#))
- lapsen elatusapu ja elatustuki ([580/2008](#))
- omaishoidon tuen hoitopalkkio ([937/2005](#))
- ulkomailta maksettava etuus tai tulo, jos se vastaa yllä mainittuja etuuksia ja tuloja

Yleisen asumistukilain ([938/2014](#)) 15 §:ssä mainitut tulot (ei lasketa tuloiksi):

- 1) lapsilisälain ([796/1992](#)) mukaista lapsilisää;
- 2) äitiysavustuslain ([477/1993](#)) mukaista äitiysavustusta;
- 3) vammaisetuuksista annetun lain ([570/2007](#)) mukaisia etuuksia;
- 4) tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja;
- 5) sotilasavustuslain ([781/1993](#)) mukaista sotilasavustusta;
- 6) rintamasotilaseläkelain ([119/1977](#)) mukaista rintamalisää ja ylimääräistä rintamalisää;
- 7) [opintotukilain](#) mukaista opintotukea;
- 8) toimeentulotuesta annetun lain ([1412/1997](#)) mukaista toimeentulotukea tai muuta etuutta;
- 9) Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain ([566/2005](#)) mukaista ylläpitokorvausta;
- 10) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ([916/2012](#)) mukaista kulukorvausta tai muuta vastaavaa kulu- tai ylläpitokorvausta;
- 11) muita kuin toimeentulon turvaamiseksi maksettuja apurahoja ja muita vastaavia avustuksia;
- 12) perhehoitolain ([263/2015](#)) mukaisen perhehoidon ja lasten päivähoidosta annetun lain ([36/1973](#)) mukaisen perhepäivähoidon kustannusten korvauksia
- 13) sotilasvammalain ([404/1948](#)) mukaisia korvauksia;
- 14) perhe-eläkkeenä maksettavia lapseneläkkeitä;
- 15) vian, vamman tai haitan perusteella maksettavaa erityisten kustannusten korvausta;
- 16) kansaneläkelain ([568/2007](#)) lapsikorotusta;
- 17) lapsen elatusapua, joka suoritetaan tuomioistuimen päätöksen tai vahvistetun kirjallisen sopimuksen perusteella ja elatustukilain ([580/2008](#)) mukaista elatustukea;

- 18) työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaista haittarahaa;
- 19) matkapäivärahoja, matkakustannusten korvauksia ja sairaanhoitokustannusten korvauksia sekä niihin rinnastettavia erityisistä kustannuksista saatuja korvauksia;
- 20) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettua hoitopalkkiota;
- 21) 9 §:n 8 momentissa tarkoitettua alivuokralaiselta saatuja vuokratuloja;
- 22) osuutta kuolinpesän tuotosta; eikä
- 23) 1–22 kohdassa mainittuja etuuksia tai tuloja vastaavia ulkomailta maksettavia etuuksia tai tuloja.

2.5 Varallisuus

Hakijan ruokakunnan varallisuuden määrän tulee olla vähäinen. Varallisuuden vähäisyyden harkitsee ja arvioi aina ARA.

Varallisuutta arvioitaessa on huomioitava koko hakijaruokakunnan yhteinen varallisuus, **joten varallisuusselvitykset on esitettävä kaikilta hakijaruokakuntaan kuuluvilta**. Varallisuutena ei pidetä omaisuutta, joka on välttämätön ruokakuntaan kuuluvan elinkeinon tai ammatinharjoittajan kohtuullisen toimeentulon hankkimiseksi. Ruokakunnan omassa asuinkäytössä oleva korjattava asunto tai vähäinen varallisuus ei vaikuta varallisuusarviointiin.

Varallisuuden arvioinnissa käytetään porrastusta, jos hakijaruokakuntaan kuuluu enemmän kuin kaksi henkilöä. Pääsääntöisesti korjaustoimenpiteen jälkeen jäävänä vähäisenä varallisuutena pidetään kahden ensimmäisen jäsenen osalta noin 15 000 €/henkilö ja tämän jälkeen noin 10 000 €/hlö.

Laskuesimerkki kahden henkilön ruokakunnan varallisuudesta:

käyttötilin saldo, vaimo	1 000
säästötilin saldo, mies	2 000
säästötilin saldo, vaimo	3 000
kesämökki (kiinteistönvälittäjän arvio)	30 000
metsä, 15 ha, mies (Metsänhoitoyhdistyksen arvio)	25 000
osakkeet, vaimo (esim. PHP Holding)	2 800
ruokakunnan varallisuus yhteensä	68 800
varallisuudesta vähennetään korjauskustannukset yhteensä	-16 000
ruokakunnan varallisuuden määrä korjaustoimenpiteen jälkeen	52 800
kahden henkilön hyväksyttävän varallisuuden määrä korjaustoimenpiteen jälkeen on n. 30 000 € (15 000 €/hlö)	-30 000
ruokakunnan varallisuuden ylitys €	22 800

Kuten yllä olevasta taulukosta voidaan todeta, ruokakunnan varallisuus on yhteensä 68 800 euroa.

Edellä mainitusta varallisuuden määrästä vähennetään korjauskulut 16 000 euroa. Tämän jälkeen ruokakunnan varallisuuden määräksi jää 52 800 euroa.

ARAn ohjeiden mukaan varallisuutta voidaan hyväksyä jäävän kahden henkilön ruokakunnassa korjaustoimenpiteen jälkeen n. 15 000 euroa/hlö, joten esimerkkitapauksessa hyväksyttävän varallisuuden määrä on noin 30 000 euroa. Yli kahden henkilön ruokakunnan varallisuuden määrässä käytetään porrastusta (n. 10 000 euroa/hlö), joten jos ruokakuntaan kuului yksi lapsi, hyväksyttävän varallisuuden määrä olisi yhteensä 40 000 euroa.

Koska esimerkkiruokakunnan korjaustoimenpiteen jälkeen jäävä varallisuus (52 800 euroa) ylittää 22 800 eurolla ARAn hyväksymän varallisuuden rajan, hylkäisi ARA kyseisen hakemuksen varallisuuden perusteella.

2.5.1 Omaisuuden luovutus

Varallisuutta arvioitaessa on huomioitava myös sellainen omaisuus, jonka hakija on viimeisten vuosien aikana luovuttanut vastikkeetta (esim. kiinteistön luovutus ilmaiseksi lapselle). Jos hakija on myynyt omaisuutensa alle käyvän hinnan, katsotaan luovutus tapahtuneen osittain vastikkeetta eli käyvän hinnan ja luovutushinnan välinen ero on otettava huomioon hakijan varallisuusarvostelussa. Hakijan käyttöoikeus luovutettuun varallisuuteen ei poista luovutuksen arvottamista varallisuusarvioinnissa.

2.6 Asuinrakennuksen käyttö

Asuinrakennuksen, johon avustusta haetaan, pinta-alasta on oltava vähintään puolet asuinkäytössä ja avustuksenhakijan **ympärivuotisessa asuinkäytössä**. Hakijan on avustuksen hakuhetkellä oltava kirjoilla kyseisessä asunnossa.

Vapaa-ajan asunto ei voi olla hakijan ympärivuotisessa asuinkäytössä.

2.7 Muu korjaukseen myönnettävä julkinen tuki

Hakijan tulee aina ensisijaisesti hakea muuta korvausta tai tukea. Korjausavustusta voidaan myöntää vain, jos hakijalla ei ole oikeutta saada muuta julkista tukea. Tällainen tuki voi esimerkiksi olla vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain nojalla myönnettävä tuki asunnon korjaustoimenpiteisiin. Avustusta ei myönnetä siltä osin kuin hakijalla on oikeus saada korjauskustannuksiin hyvitystä vakuutus sopimuksen, muun sopimuksen ja lain nojalla tai muulla vastaavalla perusteella. Tällainen hyvitys voi olla esimerkiksi vakuutus korvaus, sopimussakko tai kaupan virheeseen liittyvä suoritus. Hakijan on ilmoitettava korjausavustusta hakiessaan kaikki korjaustoimenpiteeseen saamansa tuki ja rahoitus.

2.8 Omistussuhde

Avustuksensaaja on kyseisen rakennuksen tai asunnon omistaja, asunto-osakeyhtiön osakkeenomistaja tai se, jolle korjaus- ja kunnossapitovastuu on lailla tai kirjallisella sopimuksella siirretty pysyvästi tai pitkäaikaisesti.

Korjaus- ja kunnossapitovastuu todennetaan osapuolten kesken tehdyllä sopimuksella. [Korjaus- ja kunnossapitosopimus -lomakepohja](#) on julkaistu ARAn

verkkosivuilla. Jos asunnon omistaa kuolinpesä, tulee tällöinkin olla korjaus- ja kunnossapitosopimus avustuksenhakijan ja kuolinpesän välillä. Kaikkien korjaukseen liittyvien kustannusten – eli laskujen ja kuittien – on oltava sen henkilön nimellä, jolle avustus on myönnetty korjaus- ja kunnossapitovastuun perusteella.

2.9 Asunto-osakkeen omistaja

Asunto-osakeyhtiössä avustusta voidaan myöntää sellaisiin korjaustoimenpiteisiin, joista hakijalla on vastuunjakotaulukon, yhtiöjärjestyksen tai yhtiökokouksen päätöksen mukaan korjausvastuu. Osakkeenomistajan (asukkaan) korjausvastuulla olevat korjaukset eroavat taloyhtiön teettämistä korjauksista siinä, että osakas teettää itse korjaukset haluamallaan urakoitsijalla ja omalla kustannuksellaan, mutta taloyhtiön vastuulla olevat korjaukset päätetään yhtiökokouksessa ja rahoitetaan joko osakkailta perityllä rahoitusvastikkeella tai osakkailta veloitetuilla kertasuorituksilla.

Taloyhtiön vastuulle eli ei-avustettaviin korjauksiin kuuluvat pääasiassa rakenteisiin liittyvät korjaukset. Näitä korjauksia ovat esim. käyttövesi- ja viemäriputkien uusiminen, ikkunoiden uusiminen, salaojajärjestelmän- ja antennijärjestelmän uusiminen, julkisivuremontit jne.

2.9.1 Taloyhtiön korjauksiin liittyvät osakkaan korjaustoimenpiteet

Osakkaan vastuulla olevat omaan asuntoon kohdistuvat korjaustoimenpiteet, jotka teetetään taloyhtiön remontin yhteydessä, voivat olla avustettavia toimenpiteitä. Osakkaan on liitettävä avustushakemukseen esim. tarjous, jossa on esitetty osakkaan osuus remontin kustannuksista ja korjaustoimenpiteistä.

Jos hakija on epävarma, kenelle korjausvastuu ja kustannukset kuuluvat, voi asian tarkistaa isännöitsijältä.

2.9.2 Esteettömyyttä parantavat korjaustoimenpiteet

Esteettömyyttä parantavat korjaustoimenpiteet kuten esim. kulkuluiskien ja porrashissin rakentaminen, kuuluvat taloyhtiön korjausvastuuseen. Avustuksen hakijana on aina taloyhtiö, joka on tilojen omistaja. Hakijana ei siten voi olla yksittäinen osakas. Osakkeenomistaja omistaa ainoastaan asunnon hallintaan oikeuttavat osakkeet.

[Esteettömyysavustusta](#) taloyhtiön on mahdollista hakea myös huoneistoparvekkeille johtavien kynnysten poistamiseen tai muuhun vastaavaan korjaustoimenpiteeseen, jolla edistetään asukkaan pääsyä parvekkeelle.

2.10 Töiden aloitusajankohta, aloituslupa

Avustuksen saamisen ehtona on, että töitä ei ole aloitettu ennen ARAn tekemää avustuspäätöstä.

Jos hakijalla on tarvetta aloittaa työt ennen ARAn päätöstä, on siihen haettava ARAlta [aloituslupa](#). Tämä koskee myös päätöksen saaneita hakijoita, jotka hakevat oikaisua saamaansa päätökseen. Aloitustuvan saaminen vie keskimäärin kaksi työpäivää.

Aloitustupa voidaan myöntää, jos toimenpide on tarkoituksenmukainen ja aloitukseen ennen avustuspäätöstä on perusteltu syy. Tällainen perusteltu syy voi olla kiireelliset korjaustoimenpiteet lisävaurioiden välttämiseksi. Aloitustuvan myöntäminen ei kuitenkaan tarkoita avustuksen saamista, vaan avustusta haetaan erikseen.

- **Aloitustupaa haetaan** joko [verkkoasioinnin](#) kautta tai verkkosivuilla olevalla [hakulomakkeella](#)
- Lomakkeita voi myös pyytää lähettämään postitse tämän ohjeen lopussa olevasta [puhelinnumerosta](#) tai [sähköpostiosoitteesta](#).

3 AVUSTUKSEN HAKEMINEN

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjausavustuksessa on **jatkuva haku**. Avustettavia toimenpiteitä ei saa aloittaa ennen ARAn virallista avustuspäätöstä tai ARAn antamaa aloitustupaa (ks. edellinen luku).

Samaan korjaustoimenpiteeseen, johon hakija on saanut myönteisen päätöksen, ei voi hakea uudelleen avustusta. Jos hakija on saanut hylkäävän päätöksen, voi hakea avustusta uudelleen, jos hakijan olosuhteissa kuten esim. tuloissa tai varallisuudessa on tapahtunut muutoksia ja nämä ovat olleet hylkäyksen peruste ([ks. aloituslupa](#)).

Avustusta voi hakea ARAn [verkkoasioinnin](#) kautta tai jättämällä paperisen hakemuksen ARAn osoitteella *PL 30, 15141 Lahti* tai käyntiosoitteeseen *Vesijärvenkatu 11 A, 15140 Lahti*.

ARA suosittelee hakemusten jättämistä verkkoasioinnin kautta. Näin varmistetaan, että tarvittavat liitteet tulevat hakemukseen.

Paperisia hakemuksia saa tulostettua ARAn verkkosivuilta osoitteesta www.ara.fi tai tilata puhelimitse 029 525 0818 tai sähköpostilla osoitteesta [korjausavustus.ara \(at\) ara.fi](mailto:korjausavustus.ara@ara.fi).

Lista lomakkeisiin tulevista [liitteistä](#) löytyy tämän ohjeen lopusta.

2.11 Salassa pidettävien ja arkaluontoisten asiakirjojen lähettäminen

Jos hakemuksenne tai liitteet sisältävät arkaluontoista tietoa (esimerkiksi terveydentilätiedot, sosiaalihuollon palveluja koskevat tiedot tai taloudellista asemaa koskevat tiedot), ARA kehottaa hakijoita lähettämään asiakirjat kirjaamoon turvapostina <https://securemail.ymparisto.fi>, koska sähköposti ei täytä kaikkia tietoturvasuoritukselle asetettuja vaatimuksia. Asiakirjojen lähettäminen normaalina sähköpostina siten kunkin asiakkaan omalla vastuulla. Verkkoasioinnin kautta hakemusten jättäminen on turvallista. Alla erillinen ohje verkkoasiointiin.

2.12 Avustuksen hakeminen verkkoasiointin kautta

Hakemusten jättäminen verkkoasiointin kautta on helppoa ja turvallista. Hakija voi valtuuttaa myös toisen henkilön, esim. korjausneuvojan, tekemään hakemuksen puolestaan verkkoasiointin kautta, mutta tuolloin hakemukseen on liitettävä hakijan myöntämä [valtakirja](#) asiamiehelle. Asiamiehen tulee huomioida mahdollinen esteellisyys toimia hakijan asiamiehenä (esim. korjauksen suorittaja).

Hakemuksen laatiminen vaatii ensin tunnistautumisen. Tunnistautua voi pankkitunnisteilla, varmennekortilla tai mobiilitunnistautumisella. ARA on julkaissut verkkosivuillaan [videon](#) hakemuksen jättämisestä verkkoasiointin kautta.

ARA suosittelee, että verkkoasiointia käytettäessä **kaikki tarvittavat liitteet ovat hakemusta syöttäessä valmiina sähköisenä pdf-muodossa**.
Tarvittavat liitteet ovat lueteltu kohdassa [7.1 ja 7.2](#).

Verkkoasiointin etusivulla hakija pääsee jättämään uusia hakemuksia, vastaamaan ARAn lähettämiin viesteihin tai vastaanottamaan ARAn lähettämän hakemuksen täydennettäväksi. Etusivuilla näkyy myös hakemuksen tila.

Kaikissa hakemuksen eri vaiheissa (hakemuksen tarkistaminen, päätöksen esittely, maksatus jne.) hakemus näytetään tilassa ”käsittelyssä”. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että juuri sillä hetkellä virkailija käsittelee hakemusta, vaan hakemus on voitu poimia työjonosta jollekin virkailijalle.

Lisätietoja saa ARAn [korjausavustuspuhelin- tai sähköpostipalvelusta](#).

2.13 Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojen tarjoama maksuton palvelu

Omalla alueellanne toimiva Vanhustyön keskusliiton [korjausneuvoja](#) auttaa tarvittaessa avustuksen hakemisessa ja korjaus- ja muutostarpeiden arvioinnissa. Tarvittaessa korjausneuvojat auttavat myös muutostyöt suorittavan urakoitsijan etsimisessä. Korjausneuvonta on maksutonta.

Korjausneuvojen yhteystiedot ovat esitetty kappaleessa [11.1](#). Lisäksi yhteystiedot löytyvät ARAn verkkosivuilta [www.ara.fi](#).

4 AVUSTUKSEN MÄÄRÄ

Avustuksen määrä on enintään 50 % hyväksyttävistä korjauskustannuksista. Erityisestä syystä myönnetään 70 %. Avustukset myönnetään aina täysin euroina.

2.14 Erityiset syyt korotettuun korjausavustuksen määrään

Erityisestä syystä avustus voi olla enintään 70 % hyväksyttävistä kustannuksista. Avustuksen hakijan on esitettävä hakemuksessa hakevansa

korotettua avustusta sekä liitettävä hakemukseen tarvittavat selvitykset (ks. liiteluettelo). Erityiset syyt ovat korjausavustusasetuksen (1373/2016) 3 §:ssä:

- 1) Avustuksen hakija on tai hakijan ruokakuntaan kuuluu veteraani tai veteraanin leski. Hakemukseen tulee liittää veteraanitunnus, rintamatunnus, kopio sotilaspassin tai muu luotettava selvitys veteraanistatuksesta. Rintamastatus (rauhanturvaaja) ei kuitenkaan oikeuta korotetun avustuksen saamiseen. Tunnukset saa tarvittaessa soittamalla puolustusvoimien vaihteeseen puh. 029 9800, josta hakija ohjataan edelleen ao. aluetoimistoon.
- 2) Ruokakuntaan kuuluva iäkäs tai vammainen henkilö joutuisi ilman korjaustoimenpiteitä välittömästi muuttamaan pysyvästi pois asunnosta **liikkumisesteiden** vuoksi.
- 3) Asunnossa ei voida antaa ilman korjaustoimenpiteitä vanhuksen tai vammaisen tarvitsemia sosiaali- ja terveystalveluja. Tästä tulee liittää hakemukseen kunnan antama selvitys.

4.2 Kotitalousvähennyksen vaikutus avustuksen määrään

Verohallinnon ohjeen mukaan valtion (ARAn) varoista maksettu avustus estää kotitalousvähennyksen saamisen kunnossapito- ja perusparannustyöstä (tuloverolaki 127 a §:n 3 momentti). Mainitun ohjeen mukaan sillä ei ole merkitystä, onko avustus annettu työstä vai materiaaleja varten.

Lisätietoa kotitalousvähennyksestä verottajan sivuilta www.vero.fi.

5 ESIMERKKEJÄ KORJAUSTOIMENPITEISTÄ

Avustuksen saamisen edellytys on, että ikääntynyt tai vammainen henkilö tarvitsee **välttämättömiä korjaustoimenpiteitä** asuntoonsa voidakseen asua kotonaan. **Syyt, minkä vuoksi korjaustoimenpide on tarve tehdä, on selvitettävä avustushakemuksessa selkeästi.**

Korjaukset ovat niin sanottuja esteettömyyskorjauksia tai korjauksia, joiden johdosta kotona asumisen jatkaminen on ikääntyneelle tai vammaiselle henkilölle turvallista ja terveellistä.

Avustettavien toimenpiteiden tulee olla tarkoituksenmukaisia rakennuksen tai asunnon odotettavissa oleva käyttöaika ja asuinkäyttötarve huomioon ottaen. Huomioon otetaan toimenpiteen asuntopoliittinen tarkoituksenmukaisuus eli avustuksenhakijan oikeus riittävään asumiseen. Toimenpiteiden tulee olla myös teknisesti tarkoituksenmukaisia ja niillä tulee saavuttaa tavoiteltu lopputulos.

Alla muutamia esimerkkejä korjaustoimenpiteistä. ARA arvioi aina tapauskohtaisesti, onko korjaus välttämätön hakijan asumisen jatkamisen kannalta ja näin ollen hyväksyttävä korjaus avustettavaksi. Korjaustoimenpiteen arvioinnissa auttaa, jos hakija on liittännyt korjattavasta kohteesta esim. kuvan.

5.1 Korjaustoimenpide, johon on saatu päätös

Samaan korjaustoimenpiteeseen, johon hakija on saanut myönteisen päätöksen, ei voi hakea avustusta uudelleen. Uuden hakemuksen voi jättää siinä tapauksessa, että hakija on saanut hylkäävän päätöksen tulojensa tai varallisuutensa perusteella ja tuloissa tai varallisuudessa on tapahtunut muutoksia (ks. aloituslupa).

5.2 Esteettömyys

Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi asunnon esteettömyyden parantamiseen asukkaan turvallisen liikkumisen edistämiseksi mm. poistamalla kynnyksiä sekä rakentamalla luiskia ja kaiteita sekä lisäämällä käytävien ja oviaukkojen leveyttä pyörätuolilla kulkemista varten, jos tämä on mahdollista kantavia rakenteita muuttamatta. Avustusta ei kuitenkaan voi saada esteettömyyden parantamiseen taloyhtiössä, jota on markkinoitu esteettömäksi.

5.3 Ilmalämpöpumppu

Ilmalämpöpumpun hankinta ei pääsääntöisesti ole avustettava toimenpide edes kustannusten alentamiseksi. Avustaminen on perusteltua, jos asuinrakennuksen huonelämpötila on olemassa olevalla lämmitysjärjestelmällä liian alhainen tai lämmityksen ylläpito on hakijalle liian raskasta.

5.4 Keittiökalusteet ja valaistus

Valaistuksen parantamiseen ja helppokäyttöisten keittiökalusteiden hankkimiseen voidaan myöntää avustusta.

5.5 Kodinkoneet

Muiden korjausten yhteydessä kodinkoneista voidaan avustuksen piiriin sisällyttää asuntoihin kohtuuhintaiset kotona asumisen kannalta välttämättömät kodinkoneet, esim. turvaliedet ja kylmäsäilytyskalusteet.

5.6 Kosteusvaurion synnyttämät sisäilmaongelmat

Korjaustarpeen syy voi olla esimerkiksi kosteusvaurion synnyttämä sisäilmaongelma. Jos sisäilmaongelmat vaarantavat ikääntyneen tai vammaisen kotona asumisen, voidaan näitä korjauksia avustaa. ARA kuitenkin aina käyttää harkintaa korjaustoimenpiteiden kustannuksissa ja laajuudessa. Koko talon korjaaminen ei ole avustettavaa.

5.7 Lisäeristäminen

Rakennuksen lisäeristäminen voidaan hyväksyä avustettaviin kustannuksiin, jos esimerkiksi asunnon lämpötila on hyvin alhainen.

5.8 Lisätilan rakentaminen

Lisätilan rakentaminen asuinrakennuksen laajenuksena hyväksytään vain silloin, kun vanhuksen tai vammaisen henkilön asumisen kannalta välttämättömän lisätilan rakentaminen ei ole mahdollista olemassa olevan rakennuksen puitteissa. Laajennuksen koko ja sisältö rajoitetaan vain sellaiseen tilaan, jota ilman vanhus tai vammainen ei voi jatkaa kotona asumistaan (esim. peseytymistilat). Uuden asunnon rakentaminen ei ole avustettava korjaustoimenpide.

5.9 Lämmitysmuodon muutos

Lämmityksen muuttamista puulämmityksestä esimerkiksi maalämpöön tai kaukolämpöön voidaan avustaa, jos lämmityksen ylläpito on hakijalle liian raskasta. Sähkölämmityksen tai öljylämmityksen muuttamista maalämpöön kustannusten säästämiseksi ja energiasyistä ei kuitenkaan katsota tarkoituksenmukaiseksi korjaustoimenpiteeksi.

5.10 Peseytymistilat

Avustusta voidaan myöntää asukkaana wc- ja peseytymistilojen rakentamiseen asuinkerrokseen. Peseytymistiloja rakennettaessa on vältettävä ratkaisuja, joissa tilat sijoitetaan kellari- tai rakennuksen muuhun kerrokseen, johon tuen tarpeessa olevan henkilön on kuljettava portaita pitkin.

Avustusta voidaan myöntää myös wc- ja peseytymistilojen kunnostamiseen mm. tukikahvoja ja korotettuja kalusteita hankkimalla niin, että asukas pystyy näiden apuvälineiden avulla itse tai avustettuna käyttämään mainittuja tiloja.

Saunan korjaamista ei pääsääntöisesti avusteta, mutta hyväksytään saunaan tehdyt korjaustoimenpiteet, joilla sauna saadaan turvalliseksi.

5.11 Vesikaton uusiminen

Asuinrakennuksen vesikaton uusiminen voidaan hyväksyä avustettavaksi, jos vesikatto on siinä kunnossa, että asumisen jatkaminen kotona edellyttää katon uusimista. Erillisen talousrakennuksen katon korjausta ei hyväksytä avustettavaksi. Korjauskustannusten kohtuullisuuden varmistamiseksi ARA voi tarvittaessa pyytää erillisen selvityksen kustannuksista.

5.12 Vesiosuuskuntaan ja kunnan jätevesiviemäriin liittyminen

Liittyessä vesiosuuskuntaan hyväksytään mahdollisesti avustettaviin kustannuksiin liittymismaksut. Kunnan jätevesiviemäriin liittymistä avustetaan, jos hakijalla ei ole muuta vaihtoehtoa. Hakijan liittymiseen tulee aina olla hyvät perusteet.

5.13 Koko talon ja huonossa kunnossa ostetun talon remontointi

Koko talon korjaus tai huonossa kunnossa ostetun talon korjaamisen avustamista ei pidetä tarkoituksenmukaisena. Toimenpiteiden tulee olla kotona asumisen edistämisen kannalta teknisesti tarkoituksenmukaisia ja niillä tulee saavuttaa tavoiteltu lopputulos.

5.14 Vuosikorjausluoteiset korjaustoimenpiteet

Vuosikorjausluonteisten korjausten tukeminen ei ole tarkoituksenmukaista. Vuosikorjauksessa huoneisto tai rakennus saatetaan alkuperäistä vastaavaan kuntoon. Korjauksissa otetaan huomioon korjaushetken yleinen vaatimustaso. Vuosikorjausta ovat esimerkiksi lattiamateriaalin vaihtaminen, seinien maalaaminen ja tapetointi, lieden- ja jääkaapin tai muun kodinkoneen tai laitteen vaihtaminen (ks. [Kodinkoneet](#)), asunnossa olevien varusteiden uusiminen (keittiökaapit, wc-kalusteet jne.), ovien ja ikkunoiden uusiminen.

Asunnon korjausta esteettömäksi ei pidetä vuosikorjausluonteisena korjauksena. ARA kuitenkin arvioi hyväksyttävät korjaustoimenpiteet aina tapauskohtaisesti.

6 HYVÄKSYTTÄVÄT KUSTANNUKSET JA NIIDEN OSOITTAMINEN

Varsinaisten korjaustoimenpiteiden lisäksi hyväksyttäviä kustannuksia ovat

- korjaustöiden edellyttämien rakennustarvikkeiden ja rakennukseen kiinteästi asennettavien laitteiden hankintakustannukset,
- vesi-, viemäri-, sähkö- ja kaukolämpöön liittymismaksu sekä
- kustannukset arviointi-, tutkimus-, laatumis-, suunnittelu-, rakennus-, asennus-, katselmus-, säätö-, mittaus- ja purkutöistä sekä töiden valvonnasta.

Kustannuksiin voidaan hyväksyä myös palkkakustannukset, joista on verottajalle suoritettu työnantajamaksut. Pääsääntöisesti vaaditaan, että korjaustoimenpiteen suorittajalla on Y-tunnus.

Kustannuksiin ei hyväksytä:

- laskennallisia kustannuksia omasta työstä eikä kustannuksia vastikkeetta tehdystä eli talkootyöstä,
- avustuksen hakemisesta aiheutuvia kuluja kuten [asiakkuusilmoituksesta](#), metsän tai vapaa-ajan asunnon arvioinnista ja rakennusluvan hankinnasta aiheutuvia kustannuksia
- korjaustoimenpiteen aikana syntyviä vuokratuloja, jos korjauksen aikana on asuttu muualla kuin korjattavassa kohteessa.

Korjauskustannusten tulee olla kohtuulliset ja hyväksyttävät kustannukset ovat enintään toimenpiteen toteutuneet kustannukset. **Kustannusten (kuitit, laskut)**

on lisäksi kohdistuttava avustuksen saajaan. ARAlla on valtionapuviranomaisen harkintavalta kustannusten kohtuullisuudessa ja hyväksyttävyydessä.

Kustannukset osoitetaan avusta haettaessa esim. tarjouksella tai sopimuksella. Jos hakija on hakemusta jättäessään hakenut ennakkoon ARasta aloitusluvan korjaustoimenpiteiden aloittamiseksi ennen päätöstä ja korjaustoimenpiteet ovat valmiit, voi kustannukset avustushakemuksessa osoittaa laskuilla ja kuiteilla. Korjaustoimenpiteiden kustannusten arvioinnissa voi myös käyttää apuna ARAn verkkosivuilla julkaistua [toimenpide- ja kustannusluetteloa](#) (YM 33a) tai [Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojien palveluja](#) (maksuton). YM 33a -lomakkeessa esitetyt korjaustoimenpiteet eivät kaikki ole avustettavia vaan lomake on tarkoitettu pääasiassa kustannusten arviointiin.

6.1 Toimenpiteen kustannusten rahoitus

Hakijan on huolehdittava omarahoitusosuuden toteutumisesta, jotta korjaustoimenpide voidaan toteuttaa. Hakijan tulee myös huomioida, että avustus maksetaan aina jälkikäteen.

7 HAKEMUKSEN LIITTEET

Valtionapuviranomaisena ARAn velvollisuus on selvittää avustuksen myöntämisen perusteet. Avustushakemuksen käsittelyä varten hakijan on liitettävä hakemukseen asiakirjoja, joista ARA voi selvittää hakijan edellytykset saada korjausavustusta.

Lähettyessä paperisia hakemuksia on syytä huomioida, että **hakemusasiakirjoja ei palauteta hakijalle**. Tästä syystä hakemusten liitteiden on oltava kopioita alkuperäisistä asiakirjoista.

Salassa pidettävät tiedot kuten esim. terveydentilatiedot, sosiaalihuollon palveluja koskevat tiedot tai taloudellista asemaa koskevat tiedot tulee lähettää kirjaamoon turvapostina <https://securemail.ymparisto.fi>. Tarkempi ohje löytyy kohdasta [3.1](#).

7.1 Hakemuksen pääasialliset liitteet

Alla on lueteltu liitteet, jotka koskevat lähes kaikkia hakijoita. Lisäksi on esitetty erikseen muut mahdollisesti tarvittavat liitteet.

Tämän ohjeen liitteenä on esimerkkikuvia osasta hakemuksen liitteenä tarvittavista asiakirjoista. Ne löytyvät ohjeen lopussa olevista liitteistä 1 ja 2.

Huom. avustuksen hakija / asiamies!

Varmista, että hakemuksen liitteenä olevat asiakirjat ovat kokonaisuudessaan mukana, eikä niitä ole peitelty osittain.

Hakemukseen tarvittavat liitteet

<p>Seuraavat liitteet tarvitaan</p> <p>KAIKILTA RUOKAKUNTAAN KUULUVILTA</p>	<p>Työnantajan todistus nykyisistä kuukausituloista <i>ja/tai</i> vastaava todistus nykyisistä eläketuloista ja tapaturma- yms. korvauksista</p> <p>(bruttotulot)</p>
<p>= molemmista aviopuolisoista ja mahdollisista muista ruokakuntaan kuuluvista (esim. kotona asuvat lapset)</p>	<p>Viimeksi tulleen esitätetyn veroilmoituksen <u>erittelyosa</u></p> <p>ks. esimerkki erittelyosasta ohjeen liitteestä 1</p> <p>Tarvittaessa verotukseen liittyvät asiakirjat saa verotoimistosta.</p>
<p>Liitteet kaikilta ruokakuntaan kuuluvilta</p>	<p style="text-align: center;">+</p> <p>Asiakkuusilmoitus (saldotodistus) tai vastaavat tiedot kaikista pankeista, joissa hakijaruokakunnalla on asiakkuuksia.</p> <p>Asiakkuusilmoitus on pankin virkailijan allekirjoittama asiakirja hakijan rahoitusomaisuuden (tilien saldot, osakkeet, rahoitusosuudet yms. omaisuus) käyvästä arvosta allekirjoitushetkellä sekä lainoista (käyttötarkoitus, lainan ottoajankohta ja lainan saldo allekirjoitushetkellä).</p> <p>Lausunto voi olla maksullinen. Maksua ei hyväksytä avustettaviin kustannuksiin.</p> <p>Huom! ARA on julkaissut verkkosivuillaan asiakkuusilmoituslomakkeen pankin täydennettäväksi.</p>

Liitteet kaikilta ruokakuntaan kuuluvilta

+ JOS HAKIJA ASUNNON OMISTAJA:

Viimeisin kiinteistöveropäätös ja selvitysosa kiinteistön verotuksesta

HUOM. Ks. esimerkki liitteestä 2

+ LIITTEET, JOS HAKEMUKSEN PERUSTEENA:

Vammaisuus

Selvitys vammaisuuksista

Kansaneläkelaitoksen (Kelan) tekemä päätös tai muu luotettava selvitys

Kunnan antama päätös evätä hakijalle vammaisuuden perusteella järjestettävät palvelut ja tukitoimet (ei koske esim. vesikattoremonttiin tai käyttövesiputkiston uusimiseen verrattavia korjaustoimenpiteitä)

ks. ohjeen luku [2.3](#)

+ KUSTANNUSARVIO

(*Tarvitaan aina hakemuksen liitteeksi*)

Arvio toimenpiteiden kustannuksista:

- esim. tarjous tai sopimus
- lasku, jos toimenpiteelle on myönnetty aloituslupa ja toimenpiteet valmiit

Kustannusten arvioinnissa voi käyttää apuna soveltuvilta osin omakotitalon peruseräntöluettelon [toimenpide- ja kustannusluettelo](#).

+ LISÄKSI, JOS HAKIJA MUU KUIN ASUNNON OMISTAJA

(Esim. kuolinpesän osakas, vuokralainen..)

Korjaus- ja kunnossapitosopimus

Sopimus tulee olla myös hakijoilta, jotka omistavat osan korjattavasta kohteesta.

[Sopimuslomakepohja](#) löytyy ARAn sivuilta.

7.2 Muut mahdollisesti hakemukseen tarvittavat liitteet

Asian käsittelyä varten voi ARA tarvita myös muita asiakirjoja.

Lisää hakemukseen alla mainitut liitteet:

+ JOS ASUNTO EI OLE OMISTAJAN OMASSA KÄYTÖSSÄ:

Jäljennös asuntoa koskevasta vuokrasopimuksesta tai syytinkisopimuksesta (= yleensä kauppakirja)

+ JOS RUOKAKUNNASSA VETERAANI TAI VETERAANIN LESKI:

Jäljennös rintamasotilas-, rintamapalvelu-, rintama- tai veteraanitunnusta koskevasta asiakirjasta (esim. kopio sotilaspassista).

Tunnukset saa tarvittaessa soittamalla puolustusvoimien vaihteeseen puh. 029 9800, josta hakija ohjataan edelleen ao. aluetoimistoon.

+ JOS HAKEMUKSEN PERUSTEENA ASUNNON ESTEETTÖMYYS TAI VÄLTTÄMÄTÖN TARVE:

Selvitys korotetusta avustuksesta (kunnan lausunto), kun hakemisperuste on asunnon esteettömyys tai kun hakija/hakijan ruokakuntaan kuuluva ei voi ilman korjaustoimenpiteitä saada välttämättömiä sosiaali- ja terveyspalveluita

+ JOS ASUNTO-OSAKEYHTIÖSSÄ POIKETAAN TALOYHTIÖN JA OSAKKAAN VASTUUNJAOSTA:

Selvitys siitä, että haettava korjaustoimenpide kuuluu osakkaan vastuulle, jos asunto-osakeyhtiössä poiketaan vastuunjakotaulukon vastuunjaosta taloyhtiön ja osakkaan välillä

Selvitys voi olla esim. isännöitsijän lausunto, pöytäkirjanote yhtiökokouksen päätöksestä, yhtiöjärjestys tai muu vastaava

+ MUUT ASIAKIRJAT KORJAUKSEN LAAJUUDESTA RIIPPUEN:

Esimerkiksi:

- asunnon pohjapiirustus
- työpiirustukset
- korjaussuunnitelma

+ JOS KORJAUKSEEN TARVITAAN LUPA KUNNALTA:

Rakennus- tai toimenpidelupa. Jos hakijalla on olemassa oleva lupa, voi sen liittää avustushakemukseen. Muussa tapauksessa lupa tulee jättää viimeistään maksatushakemuksen yhteydessä.

Luvan hankkimisesta aiheutuvia kustannuksia ei hyväksytä avustettavaksi.

+ JOS HAKIJA OMISTAA METSÄÄ:

Jos hakija ei halua käytettävän verohallinnon julkaisemaa ohjetta "varojen arvostamisesta perintö- ja lahjaverotuksessa" metsän arvon arvioimisessa, voi hakija liittää hakemukseen metsänhoitoyhdistyksen kirjallisen lausunnon metsän ja metsämaan käyvästä arvosta eli myyntiarvosta.

Lausunto on yleensä maksullinen.

Lausunnosta aiheutuvia kustannuksia ei hyväksytä avustettavaksi.

+ JOS HAKIJA OMISTAA MYÖS MUITA KIINTEISTÖJÄ:

Jos hakija ei halua käytettävän verohallinnon julkaisemaa ohjetta "varojen arvostamisesta perintö- ja lahjaverotuksessa" esim. vapaa-ajan asunnon arvon arvioimisessa, voi hakija liittää hakemukseen kiinteistönvälittäjän kirjallisen lausunnon vapaa-ajan asunnon, muun omakotitalon tai asunnon hallintaan oikeuttavien osakkeiden ja pelto-yms. omaisuuden myyntiarvosta.

Lausunto on yleensä maksullinen.
Lausunnosta aiheutuvia kustannuksia ei hyväksytä avustettavaksi.

+ JOS HAKIJA ON YRITTÄJÄ:

Tilintarkastajan lausunto yrityksen arvosta ja siitä, paljonko yrittäjä on ottanut edellisenä ja kuluvana vuonna yrityksen varoja omaan käyttöönsä.

+ TARVITTAESSA / ARAN PYYTÄESSÄ:

Rahoitussuunnitelma koko hankkeen kustannuksista
(mm. esitettävä erillinen todistus mahdollisesti tarvittavasta lainasta)

+ MUUT MAHDOLLISESTI TARVITTAVAT LIITTEET (ARAN PYYNNÖSTÄ)

8 MUUTOKSEN HAKEMINEN PÄÄTÖKSEEN

Avustuspäätökseen voi hakea muutosta siten kuin valtionavustuslaissa säädetään ([688/2001](#)). Avustuspäätökseen voi hakea oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ARAlle, joka on tehnyt avustuspäätöksen.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan. ARA on julkaissut verkkosivuillaan [oikaisuvaatimuksen](#) lomakepohjan, jota käyttämällä varmistat, että oikaisuvaatimus sisältää tarvittavat tiedot. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

9 AVUSTUKSEN MAKSAMINEN

Korjausavustus maksetaan avustuksensaajalle jälkikäteen yhtenä tai useampana eränä toteutuneiden kustannusten mukaan. Maksatuserän tulee olla vähintään 500 euroa tai koko myönnetty avustus. Maksatusta haetaan päätöksen liitteenä olevalla maksatushakemuksella, ARAn verkkosivuilla julkaistulla [maksatushakemuksella](#) tai verkkoasiointia käytettäessä sähköiseen asiointikansioon automaattisesti luodulla maksatuslomakkeella. Maksatushakemuksia myös postitetaan asiakkaalle asiakkaan pyynnöstä.

Maksatushakemus on päätöskohtainen, mikä tarkoittaa sitä, että kunkin päätöksen mukainen avustussumma haetaan eri lomakkeella.

Avustuksen saajan on oltava korjauslaskujen maksaja eli toteutuneiden kustannusten (laskut, kuitit) tulee kohdistua avustuksen saajaan.

Toteutuneista kustannuksista ei liitetä hakemuksen liitteeksi kuitteja tai tositteita, vaan ainoastaan selvitys toteutuneista kustannuksista.

Jos korjaustoimenpide vaatii **rakennus- tai toimenpideluvan** eikä hakija ole toimittanut lupaa avustushakemuksen yhteydessä, tulee lupa lähettää maksatushakemuksen liitteenä.

Kuitit ja tositteet tulee säilyttää viisi vuotta päätöksentekohetkestä.

Kuitteja ja tositteita voidaan tarvita myöhemmin mahdollisen tarkastuksen vuoksi. Kuittien säilytyksessä on huomioitava, että useat kuitit painetaan lämpöpaperille, jolloin kuitit haalistuvat. Kuitit on siten syytä kopioida (voi pyytää myös myyjää kopioimaan) tai skannata.

ARA voi avustuksen myöntämisen yhteydessä edellyttää tehtäväksi korjausten kohteena olevissa tiloissa välitarkastuksia ja korjaustöiden valmistuttua lopputarkastuksen. ARA voi valtuuttaa asunnon sijaintikunnan tekemään edellä mainitun tarkastuksen.

Avustuksen maksatusta vuoden 2018 avustuspäätöksiin on haettava viimeistään **30.10.2020**.

10 ASUNNON KÄYTTÖRAJOITUS

Asuntoa, jonka korjaamiseen on myönnetty korjausavustusta, tulee käyttää avustuksensaajan asuntona **viisi vuotta avustuksen myöntämisestä**. Avustus voidaan periä takaisin kokonaan tai osittain, jos avustuksensaaja ei asu asunnossa viittä vuotta. Jos asunto luovutetaan henkilölle tai ruokakunnalle, joka täyttää avustuksensaamisen ehdot, ei avustusta peritä takaisin. ARA voi vapauttaa käyttörajoituksista, jos sen voimassa pitäminen on kohtuutonta.

11 LISÄTIEDOT JA HAKEMUKSEN POSTITUSOSOITE

Korjausavustuksiin liittyvissä epäselvissä asioissa voi kysyä neuvoa puhelimitse puhelinnumerosta 029 525 0818 (ti-to klo 9:00 – 15:00, heinäkuussa ti-ke 9:00 – 15:00) tai sähköpostitse [korjausavustus.ara \(at\) ara.fi](mailto:korjausavustus.ara(at)ara.fi). Avustusohjeet ja lomakkeet sekä verkkoasiointi (sähköiset hakemukset) löytyvät ARAn verkkosivuilta www.ara.fi.

Paperiset hakemukset lähetetään ARAn kirjaamoon osoitteeseen:

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA), Kirjaamo, PL 30, 15141 LAHTI

tai sähköpostiosoitteeseen <https://securemail.ymparisto.fi> (turvaposti), [korjausavustus.ara\(at\)ara.fi](mailto:korjausavustus.ara(at)ara.fi) tai kirjaamo.ara(at)ara.fi.

11.1 Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojen yhteystiedot

Vanhustyönkeskusliiton yhteystiedot:
osoite: Malmin kauppatie 26, 00700 HELSINKI
puhelin (vaihde): 09 350 8600
sähköposti: etunimi.sukunimi(at)vtkl.fi.

Korjausneuvojat

Länsi-Uusimaa, Vantaa:	Timo Vänskä, p. 050 449 3395
Itä-Uusimaa, Helsinki:	Timo Kuosma, p. 050 913 1452
Pirkanmaa:	Voitto Niska, p. 0400 649 199
Häme:	Kari Tahvanainen, p. 0500 494 766
Varsinais-Suomi:	Jani Malminen, p. 0500 908 660
Etelä-Karjala, Kymenlaakso:	Pekka Hulkkonen, p. 050 593 1277
Satakunta:	Tiina Toivonen, p. 0400 852 727
Pohjois-Karjala, Kuhmo, Sotkamo:	Raimo Saarelainen, p. 050 540 7035
Etelä-Savo:	Ismo Kortman, p. 0500 651 737
Pohjois-Savo, Kajaani:	Timo Pakkanen, p. 0400 371586
Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu:	Tapio Karhu, p. 040 516 6738
Keski-Suomi:	Jukka Lampi, p. 0400 162 494
Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa:	Harri Hietikko, puh 0400 260 962
Lappi:	Ari Viippola, puh 050 590 3637

Liite 1.

Malliesimerkki esitätetyn veroilmoituksen erittelyosasta. Hakemuksen liitteeksi tarvitaan kaikkien ruokakuntaan kuuluvien erittelyosat.

VERO SKATT ILMOITA VERKOSSA vero.fi/veroilmoitus

ESITÄYTETTY VEROILMOITUS 201
ILMOITUSOSA

VEROHALLINTO 286
TUNNUS 5019832
00003 VASTAUSLÄHETYS 152

Henkilötunnus tai Y-tunnus
Kotikunta 31.12.201

HUOMI!
Tarkista esitetyt tiedot.
Lisää puuttuvat ja korjaa virheelliset tiedot tämän ilmoitusosan valkosim kohtiin.
Palauta tämä ilmoitusosa vain, jos olet tehnyt siihen lisäyksiä tai korjauksia.
Säilytä kuitit ja tositteet itselläsi.
Viimeinen palautuspäivä on: **13.05.201**

ERITTELYOSA 201
ILMOITUSOSAN ESITÄYTETY TIEDOT

1 ANSIOTULOT
1.1 Palkat ja luontoisedut
1.2 Eläkkeet 13 225
1.3 Eluudet
1.4 Muut ansiotulot

2 ENNAKONPÄÄTYSKSET ANSIOTULOT
2.1 Ennakonpidätykset 1 466

3 ANSIOTULOISTA TEHTÄVÄT VÄHE
3.1 Työmarkkina- ja työ- kassamaksut
3.2 Palko- ja eläke- ja työttömyysmaksut
3.3 Muut vähennykset
3.5 Matkakulut
A. Asunnon ja työpaikan väliset matkat
julkisella kulkuneuvolla
muulla kuin julkisella kulkuneuvolla
B. Viikonloppumatkat
julkisella kulkuneuvolla
muulla kuin julkisella kulkuneuvolla
C. Erityisalojen matkat
D. Toissijaisen työpaikan matkat

1) Tilapäinen työskentely toisella paikkakunnalla
2) Tilapäinen työskentely toisella paikkakunnalla

Säilytä tämä erittelyosa

Veroilmoituksesta liitteeksi tarvitaan ilmoituksen erittelyosa

Käännös

Liite 2.

Malliesimerkki kiinteistöverolipun kiinteistöveropäätöksestä ja selvitysosasta. Hakemuksen liitteeksi tarvitaan kaikkien ruokakuntaan kuuluvien kiinteistöveropäätökset ja selvitysosat.

VERO SKATT **KORJAA VERKOSSA** vero.fi/kiinteistotiedot

KIINTEISTÖVEROTUS 201 ILMOITUSOSA

Verohallinto Henkilötunnus tai Y-tunnus

01.03.201
Sivu 1

SELVITYS KIINTEISTÖVEROTUKSESTA 201

PÄÄTÖS KIINTEISTÖVEROTUKSESTA 201

KIINTEISTÖTUNNUS
Omistussuhde: oma maa
Osuutenne kiinteistöst

MAAPOHJA K0001
Nimi tai osoite:
Kaavatieto: ei kaavaa
pinta-ala m²
aluehinta e/m²
tavoitearvo c/m²
verovodan hinta c/m²
Verotusarvo e
Yleinen kiinteistöveroprosentti

PIENTALO, rakennus 1
pysyvä rakennustunnus valmistunut
rakennuksessa on sähkömuu kuin keskuslämmitys vesijohto
viemäri puuttuu
pinta-ala (kokonaisala) m²
nettohinta e/m²
jälleenhankinta-arvo e
kantava rakenne puu
ikäalennus 1,25 %/v
yht. 70,00 %
Verotusarvo e
Osuutenne rakennuksesta
Rakennus on pääasiassa vaasutinkäytössä
Kiinteistöveroprosentti

TUOTANTORAKENNUKSEN RAKENNUKSEN
maatalouden pa
arvo c/ha
Verotusarvo e
Kiinteistöveroprosentti

Kiinteistön sijaintikunta:
Kiinteistönummus:

	Osuutenne	Vero-prosentti	Osuuttanne vastaava verotusarvo	kiinteistövero
maapohja K0001	1/1	1,30	750,00	9,75
pientalo maapohja K0002	1/1	0,70	11 481,48	80,37
maatalouden rak.paikka	1/1	1,30	24,49	0,32
yhteensä			12 255,97	90,44

Maksuunpantu kiinteistövero yhteensä 90,44
Eräpäivä 07.09.201 90,44

1 KIINTEISTÖTUNNUS
Merkitse nasti numero. Voit korjata

2 OMIKSTUS
Jos omistusta on muuta kuin yksi, valitse

3 MAAPOHJ
Merkitse tähän maapohjan pinta-ala, m²

4 RAKENNUKSEN
Merkitse nasti yksilöllinen rakennusnumero

5 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

6 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

7 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

8 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

9 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

10 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

11 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

12 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

13 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

14 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

15 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

16 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

17 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

18 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

19 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

20 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

21 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

22 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

23 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

24 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

25 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

26 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

27 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

28 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

29 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

30 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

31 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

32 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

33 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

34 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

35 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

36 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

37 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

38 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

39 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

40 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

41 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

42 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

43 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

44 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

45 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

46 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

47 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

48 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

49 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

50 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

51 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

52 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

53 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

54 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

55 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

56 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

57 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

58 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

59 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

60 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

61 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

62 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

63 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

64 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

65 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

66 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

67 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

68 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

69 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

70 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

71 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

72 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

73 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

74 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

75 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

76 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

77 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

78 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

79 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

80 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

81 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

82 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

83 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

84 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

85 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

86 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

87 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

88 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

89 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

90 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

91 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

92 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

93 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

94 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

95 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

96 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

97 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

98 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

99 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

100 RAKENNUKSEN
Merkitse tähän rakennuksen nro

Kiinteistöveroilmoituksesta liitteiksi tarvitaan sen selvitys- ja päätössivut